

INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland, e.V.

684 Lampertheim - Hüttenfeld

Romuva

Telefon (06256) 322

Bankkonto Nr. 01 / 17978 Deutsche Bank Weinheim / Bergstr.

Nr. 2/3 (315/316) 1974 kovo 31

Šis leidinys leidžiamas
rankraščio teisėmis. Pasi-
naudojant jo žiniomis, malo-
niai prašoma nurodyti šaltinį.

V A S A R I O 1 6 G I M N A Z I J O S P R O B L E M O S

Jaunoji karta yra pats didysis svetur gyvenančių tėvų rūpestis. Kas gi iš mūsų nenori, kad vaikai išmokyti lietuvių kalbą žodžiu ir raštu, kad pamiltų Lietuvą ir sielotųsi jos reikalais, kaip ir tėvai sielojasi, kad subrendę sukurtų lietuviškas šeimas. Bet labai dažnai tie kilnūs troškimai paskęsta svetimoms aplinkoms bangose. Jei abu tėvai lietuviai, ir tai jiems reikia daug kantrybės ir pasišventimo išmokyti vaikus savos kalbos, ypač raštu. Dar sunkiau sekasi įdiegti jaunajai kartai Lietuvos meilę. Šiandieninis jaunimas turi kitokią vertybių supratimą. Todėl reti proginiai tėvų mokymai atsimuša kaip žirniai į sieną. Jiems į pagalbą kai kur ateina lituanistinės savaitgalių mokyklos. Deja, tik labai maža dalis lietuvių tėvų jomis tepasinaudoja. Bet ir tos vargo mokyklėlės nėra pakankamos. Jos neįstengia suteikti vaikams tiek lituanistinių žinių, kiek jų reikalinga, kad taptų susipratusiais lietuviais.

Dar blogiau tams šeimoms, kurių tik viena pusė yra lietuvi(-is). Toku atveju, ir labai norint, lietuviui tėvui ar motinai nepasiseka išmokyti vaikų savos kalbos. Ir šeštadieninės mokyklos čia nedaug ką tegali padėti. JAV-bėse, kur dar tebestovi tvirčiausios lietuvių pilys, tokių šeimų vaikų, nemokančių nė kiek lietuviškai, iš viso, rodos, nepriima į šeštadienines mokyklas.

Vienintelis išsigelbėjimas būtų reguliari pradžios mokykla ir gimnazija. Tuoj po karo Vokietijoje mes jų turėjome visą gausybę. Bet ar ilgai išlaikėme? Turime prisipažinti, kad patys vieni reguliarios lietuviškos mokyklos nepajėgiame išlaikyti. Užsidarė lietuvių saležiečių mokykla Italijoje, buvo priversta likviduoti ir pranciškonų šv. Antano gimnazija JAV-bėse. Teliko viena Vasario 16 gimnazija Vokietijoje. Ir ji vien tik lietuvių aukomis nepajėgtų išsilaikyti. Jei tos aukos ir gerokai padidėtų, tai vistiek jų neužtektų Vasario 16 gimnazijos egzistencijai ilgiems metams užtikrinti.

Negalima sakyti, jog lietuvių visuomenė nebuvo ar nėra dosni savai mokyklai. Jei ir ne vien tik lietuvių sudėtomis, tai jų surinktomis aukomis prieš 20 su viršum metų išgytas didelis parkas su pilimi, kur ilgus metus susispaudęs mokėsi mūsų jaunimas. Iš pradžių keletą metų vieni savo gimnaziją ir išlaikėme. Tik vėliau ėmė ją remti vokiečių vyriausybė. Parama tolydžio didėjo. Su Bonnos ir Stuttgarto pagalba pastatyti nauji, gražūs ir patogūs rūmai gimnazijai, o neseniai ir mergaičių bendrabūtis, tuo padedant stiprius pamatus mokyklos ateičiai. Bet vien rūmų nepakanka - reikalinga juos ir pripildyti moksleiviais. Taigi, Vasario 16 gimnazijai pirmiausia reikia mokinių.

Jos durys atviros viso pasaulio lietuvių vaikams. Daugiausia ja turėtų pasinaudoti Vokietijos lietuviai. Ne tik dėl jos artumo, bet ir dėl vokiečių valdžios teikiamos paramos. Tėvai, kurių uždarbiai bei kitokios pajamos menkos, gali gauti ir gauna iš vietos įstaigų paramą užsimokėti už vaikų išlaikymą bendrabuty. Toji parama dažnai būna tokio dydžio, kad patiems nieko nebereikia ir pridėti.

Antrasis mūsų gimnazijos egzistencijos pagrindas yra lėšos. Vokiečių valdžia iki šiol reguliariai teikė paramą mokyklai išlaikyti. Kaip sakėme, be jos būtų tekę užsidaryti. Pragyvenimui brangstant, ir duodama parama atitinkamai turėtų didėti. Bet praėjusiais metais vokiečių vyriausybė savo subsidijų nepadidino. Susidarė kebli padėtis. Ją dar pasunkino žymus aukštas iš JAV-bių lietuvių sumažėjimas, mirus Ci-kagoje didžiajam gimnazijos rėmėjui kun.B.Sugintui ir dolerio kursui staiga nukritus. Gale metų pabrangus alyvai, smarkiai pakilo šildymo išlaidos. Metus teko užbaigti su žymia skola.

Šiemet vokiečių įstaigos savo paramos taip pat nežada didinti. Priėšingai, buvo užuominų, kad ji dar gali būti sumažinta. Todėl laukiama, jog šie metai mūsų gimnazijai taip pat bus sunkūs. Dideli nepriekliai ypač jaučiami metų pradžioje, kai krašto (Lando) ir federalinės vyriausybės biudžetai dar nepriimti ir atitinkamos ministerijos neškuba paramos siūsti. Užtat kiekviena auka, tokiu sunkiu laiku gaunama iš tautiečių, gimnazijos sutinkama su dvigubu dėkingumu.

Tokią Vasario 16 gimnazijos padėtį pranešė jos direktorius V.Natkevičius, M.A., Vokietijos LB Tarybos suvažiavime š.m. kovo 1. Nelinksmas žinia metė šešėlį visai sesijai. Nors jau beveik tikra, kad Bendruomenei vokiečių vyriausybės parama bus dar daugiau sumažinta, nubraukiant subsidiją tarnautojų algoms mokėti, tačiau pagrindinis suvažiavimo dalyvių rūpestis buvo skiriamas ne Bendruomenei, o gimnazijai. Buvo galvojama, kad Bendruomenė, turinti kelis kartus mažesnę šamata, vis jau šiaip taip išsivers ir su menkesne parama, o gimnazijai tai jau gyvybinis klausimas. Todėl vienbalsiai buvo nutarta kreiptis telegramomis į vokiečių vyriausybės vadovus bei politikus, pradedant kancleriu W.Brandtu ir baigiant mums palankiais parlamentarais, išreiškiant susirūpinimą dėl finansinės paramos mažinimo ir prašant toliau paveikiai remti vienintelę lietuvių gimnaziją laisvajame pasaulyje.

Šių kreipimusi teigiami vaisiai jaučiami. Pirmiausia, vokiečiuose kilo susidomėjimas mūsų mokykla. Antra, nors šiemetinės paramos dydis dar neaiškus, bet jau gauta žinia, kad ji bus tuoj pat pradėta teikti. Yra vilčių, kad gal ir nebus sumažinta.

Bet to nepakanka. Reikia laukti, kad ir lietuviškoji visuomenė daugiau susidomės sava mokykla ir stipriau ją parems. Juk Vasario 16 gimnazija yra mūsų tautinio ir kultūrinio gyvastingumo įrodymas. Dar daugiau - ji yra to gyvastingumo šaltinis. Labai liūdna šiandien būtų Vokietijos lietuvių bendruomenės padėtis, jei neturėtume savos gimnazijos. Visi jaunesnieji mūsų Bendruomenės veikėjai be jokių išimčių yra baigę Vasario 16 gimnaziją. Kadangi tą mokyklą lanko ir kitų kraštų lietuvių vaikai, tai ji prisideda ir prie lietuviybės išlaikymo kitur. Tad visiškai teisinga, kad dalis jos išlaikymo finansinės naštos tenka ne tik Vokietijos, bet ir kitose šalyse gyvenantiems tautiečiams. Tik daug pečių didelę našta pakelia.

--- oOo ---

V e l y k ū š v e n č i ū proga sveikiname gausius Vasario 16 gimnazijos rėmėjus visame pasaulyje, mokinių tėvus, Vokietijos lietuvių bendruomenės narius bei visus "Informacijų" skaitytojus ir nuoširdžiai linkime linksmo, sveiko ir darbingo pavasario.

VOKIETIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ir VASARIO 16 GIMNAZIJOS KURATORJOS V A L D Y B O S

VOKIETIJOS LB TARYBOS SUVAŽIAVIMAS

įvyko š.m. kovo 1 ir 2 Romuvoje. Tai buvo paskutinė eilinė šios Tarybos sesija. Kovo 1 d. 19,25 val. Prezidiumo pirmininkas J.K.Valiūnas, pasveikinęs atvykusius narius, paskelbė, jog posėdis teisėtas - dalyvauja 8 nariai (J.Barasas, V.Bartusevičius, M.A., tėv.Alf.Bernatonis, dr.J.Grinius, kun.Br.Liubinas, J.Lukošius, V.Natkevičius, M.A. ir J.K.Valiūnas).

14-kos punktų darbotvarkės siūlymas buvo išsiuntinėtats visiems nariams kartu su kvietimu į suvažiavimą. Darbotvarkė priimta be pakeitimų.

Pereito VLB Tarybos posėdžio, įvykusio 1973 kovo 2 ir 3 Romuvoje, protokolą perskaitė Prezidiumo sekretorius V.Bartusevičius.

Balsams skaičiuoti išrinkti dr.J.Grinius ir V.Natkevičius. Rezoliucijų komisijos pareigos pavestos Prezidiumui.

Ataskaitinių pranešimų eilę pradėjo VLB Valdybos pirmininkas kun.Br.Liubinas. Jis priminė, kad praeitais metais Valdyba dirbo šios sudėties: pirmininkas kun.Br.Liubinas, vicepirmininkas J.Barasas (jis atstovavo Valdybai Vasario 16 gimnazijos kuratorijoje) ir išdininkas mokyt.A.Palavinskas. Reikalų vedėju buvo J.Lukošius, buhalteriu - R.Šulcas. Jaunimo reikalams atstovauti pakviesta stud.R.Žutautaitė.

Atskirų darbų sąrašė pranešėjas suminėjo, kad bendradarbiaujant su VLB Tarybos referentu vaikų reikalams tėv.A.Bernatoniu, Romuvoje surengta iki šiol pati didžiausia vaikų vasaros stovykla su šimtu dalyvių, trukusi nuo 1973 m.liepos 12 iki rugpiūčio 12. Atiduotas spausdinti dr.D.Augustaitytės lietuvių kalbos vadovėlis vokiečių kalba. Taupant jam leisti pinigų, teko atsisakyti Bendruomenės darbuotojų suvažiavimo.

Veikia 8 vargo mokyklos: 3 subsidijuojamos VLB Valdybos, 4 - Nordrhein-Vestfalijos ir 1 - Baden-Württembergo vyriausybių. 1973 rugpiūčio 19-26 Romuvoje vykusiai XX liet.studijų savaitėi finansuoti išrūpinta 3.000,--DM paramos.

IV PLB Seime Vašingtone 1973 rugpiūčio 30 - rugsėjo 2 dalyvavo J.Lukošius ir J.K.Valiūnas. Kadangi šiam reikalui nebuvo gauta jokios paramos, kelionės išlaidas jie patys susimokėjo. Mokyt.R.Baliulis, dr.J.Grinius ir kun.Br.Liubinas paskyrė savo antrininkus.

VLB Valdybos nariai lankė apylinkes su paskaitomis ir dalyvavo įvairiuose lietuvių susirinkimuose. V.Vokietijoje lankantis Sovietų Sąjungos komunistų partijos I sekretoriui L.Brežnevui, išsiuntinėti laiška vadovaujantiems vokiečių vyriausybės nariams ir politikams bei spaudai ir paremtos demonstracijos. Užsienio reikalų ministerijoje daryti žygiai, kad iš Lietuvos į Suomiją pabėgęs V.Šneideris nebūtų išduotas sovietams.

Patikrintas apylinkių vadovybių teisėtumas ir solidarumo įnašų mokėjimas, paraginant laiku iš jų atsiskaityti. Nepasiturintiems nariams padėtas užsiprenumeruoti "Europos Lietuvis". Romuvoje įrengta knygų lentyna-kioskas.

1973 mirė apie 20 Vokietijos LB narių, tarp jų evang.kun.J.Stanaitis ir ilgametis VLB Romuvos apylinkės pirmininkas mokyt.Sal.Antanaitis. Mirusieji pagerbti atsistojimu.

Pranešimą kun.Br.Liubinas baigė žvilgsniu į ateitį. Jo žodžiais, Vokietijos LB yra pajėgi organizacija, savąjį pajėgumą įrodžiusi ilgų metų egzistavimu. Tačiau, žiūrint į ateitį, kyla abejonių, kaip ilgai tas pajėgumas išsilaikys. Labai svarbu užsitikrinti jaunosios kartos bendradarbiavimą. Tad reikia organizuoti lietuviškąjį jaunimą į Lietuvių Bendruomenę. Taip pat labai svarbu, kad vyktų veikimas atskirose

- 4 -

apylinkėse. Tad reikia atkreipti ypatingą dėmesį į tas LB apylinkes, kurios ilgą laiką neišsirenka savo vadovybės, bet ypač kreiptinas dėmesys į tas, kurios jau metų metai nemoka jokio solidarumo mokesčio.

VLB Taryba ir toliau turi su rūpestingu atidumu stebėti lietuvių gyvenimą Vokietijoje, turi judinti apsnūstančius lietuviškai veiklai, turi jausti atsakomybę už lietuviškąjį gyvenimą Vokietijoje.

VLB Valdybos išdininkui A. Palavinskui į suvažiavimą neatvykus, pranešimą apie finansus pateikė vicepirmininkas J. Barasas. Jis pastebėjo, kad visi nariai su Vokietijos LB Valdybos 1973.XII.31 balansu, 1973 pajamų-išlaidų apyskaita ir 1974 bei 1975 samatomis susipažinę, nes jas yra gavę kartu su kvietimu į suvažiavimą. Nurodė, kad hipotekinių skolų sąrašė trūksta 400.000 DM, gautų iš federalinės ir Baden-Württembergo krašto vyriausybių mergaičių bendrabučio statybai. Tai vokiečių vyriausybės apsisaugojamoji procentinė hipoteka, kad pastatas būtų naudojamas tam reikalui, kuriam jis statytas. Paaiškino visų trijų buhalterinių dokumentų atskiras pozicijas, pastebėdamas, kad juose neįrašytos 800 DM, gautos už kioską parduotas knygas. Ši suma nusiųsta lietuviškoms leidykloms.

Pabrėžė, kad VLB Valdyba savo išlaidas dengė daugiausia iš vokiečių vyriausybės gauta parama. Jau praeitais metais gautas išpėjimas, kad ji bus žymiai sumažinta. Savo įnašui padidinti siūlė, jog kiekvienas Tarybos narys išipareigotų surinkti bent po 500 DM per metus ir atsikvėpų kelionpinigių bei dienpinigių. Šis siūlymas vėliau po karštų diskusijų buvo atmestas, kaip nevisus narius vienodai paliečiantis.

Kontrolės komisijos š.m. sausio 7 protokolą, jos pirmininkui mokyto. Fr. Skėriui pavėlavus atvykti, perskaitė J. Lukošius. Protokole sakoma, jog patikrinus kasos ir ūkio atskaitomybę už 1973, rasta, kad buhalterijos knygos ir dokumentai vedami tvarkingai, balansas ir apyskaita teisingi, todėl VLB Tarybai siūloma juos patvirtinti.

Garbės teismo pirmininkas dr. J. Griņius pranešė, kad teismas šioje kadencijoje nespėdė nė vienos bylos. Buvo gautas vienas Vechtos senelių prieglaudos gyventojų skundas, kuris atmestas tuo pagrindu, kad lietė iš užsienio gaunamą pašalpą.

Apie PLB IV Seimą išsamų pranešimą padarė J. Lukošius, o jį papildė J. K. Valiūnas. Informacija apie Seimą jau buvo išspausdinta mūsų "Informacijų" 1973 m. 8/9 ir 10/11/12 Nr.Nr., "Pasaulio Lietuvy" ir kitur, tad čia nebekartojama.

21,25 val. padaryta pertrauka iki rytdienos 9 val.

Kovo 2 posėdis pradėtas 9,15 val., pirmininkaujant Prezidiumo vicepirmininkui tėv. A. Bernatoniui. Dalyvių skaičius padidėjo A. Linge iš Hamburgo. Jis pranešė, kad dėl kitų išipareigojimų į suvažiavimą neatvyks mokyto. R. Baliulis ir kun. V. Šarka iš Hamburgo.

Referentas jaunimo reikalams R. Baliulis prašė jį painformuoti suvažiavimą, kad Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos organizavimo komisija yra sudariusi apie 150 jaunuolių sąrašą. Jiems buvo išsiuntinėtą aplinkraštis, bet atsakė tik 3. Šiomet bus tęsiamos pastangos suorganizuoti Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungą.

Referentas vaikų reikalams tėv. A. Bernatonis pastebėjo, kad pagrindiniu savo uždaviniu jis laiko padėti VLB Valdybai suorganizuoti vaikų vasaros stovyklą Romuvoje. Tai keblus darbas, nes įvairių Vokietijos kraštų mokyklos atostogauja skirtingu laiku ir sunku surasti trijų savaičių laikotarpį, kuriuo

visi Vokietijos vaikai būtų atostogose. Praeitais metais, kai Romuvoje stovyklavo ir Nordrhein-Vestfalijos lietuvių vaikai, reikėjo stovyklai skirti visą mėnesį. Atrodo, jog šiemet bus dar sunkiau surasti bendrą laiką visų Vokietijoje kraštų vaikams, nes jų mokyklų atostogos nustatytos dar skirtingesniu laiku.

Referentas socialiniams ir teisiniams reikalams J. Lukošius nurodė, kad V. Vokietija ne be reikalo vadina save socialinės gerovės valstybe; iš tikro ji ir yra viena pirmaujančių pasaulio valstybių socialinio ap rūpinimo srityje. Vargšų čia nėra arba bent neturėtų būti. Kiekvienas V. Vokietijos gyventojas, nustojęs sveikatos ar dėl senatvės tapęs nedarbingu, gauna lėšų žmoniškam pragyvenimui. Tačiau tų lėšų jam dažnai niekas nepasiūlo, bet reikia pačiam paprašyti; o prašant, reikia žinoti ko, kur ir kaip prašyti. Galima ir reikalauti, nes socialinę paramą užtikrina įstatymai. V. Vokietijos socialiniai teismai užversti bylomis. Daugumai lietuvių reikia ne tiek piniginės paramos, kiek gero patarimo. Geriausi patarėjai yra tie, kurie nuolat susitinka su tautiečiais. Nors tiesioginis kunigų uždavinys nėra patarimų socialiniais klausimais davinėjimas, bet jie čia tikrai daug gali padėti ir kai kurie padeda. Vokiečių įstaigos turi socialinius patarėjus, ir jais gali kiekvienas pasinaudoti.

Socialinių ir teisinių reikalų referentui keliais atvejais teko rūpintis gydymo bei rentų reikalais, atlikti oficialius vertimus biure ir vertėjauti teismuose.

Tuo tarpu atvykęs kultūrinės informacijos svetimiesiems referentas dr. V. Bylaitis nusiskundė, jog lietuviai per mažai domisi sava spauda. Rytų Vokietijoje esą išleista daug lietuviškųjų veikalų vertimų. Tėv. dr. Konst. Gulbinas yra išleidęs vertingą knygutę apie Bažnyčios padėtį Lietuvoje. Pranešėjas pats dar nenustoja vilties paruošti ir išleisti Lietuvos istoriją vokiečių kalba. Darbo laukas platus ir reikalaujantis daug lėšų.

Referentas visuomeniniams reikalams dr. J. Grinius priminė ryšium su Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencija Helsinky praeitoj sesijoje VLB Tarybos pasiųstą V. Vokietijos užsienio reikalų ministeriui W. Scheel'iu laišką, į kurį gautas atsakymas. Lankantis V. Vokietijoje L. Brežnevui, vokiečių politikos vadovams ir visuomenei stengtasi išaiškinti, kokiai galybei atstovauja svečias.

Šiemet sukanka 30 metų, kai lietuvių masės leidosi į Vakarus, bėgdamos nuo bolševikinio teroro ir protestuodamos prieš sovietinę Lietuvos okupaciją. Referentas tuo reikalu pasiūlė rezoliuciją.

Statutų ir nuostatų referentas J. Barasas painformavo, kad jokių siūlymų ką nors pakeisti negauta ir jis pats nieko keisti nesiūlo.

Pranešimą apie Vasario 16 gimnaziją pateikė jos direktorius ir Kuratorijos pirmininkas V. Natkevičius, M.A. Jis pirmiausia pastebėjo, kad š. m. sausio pradžioje suėjo 20 metų, kai gimnazija persikėlė į Romuvą. Niekas tada nediršo užsiminti, kad ji išgyvens du dešimtmečius. Ji gali ir dar daug metų gyvuoti, jei lietuvių ir vokiečių parama gimnazijai ir mokinių skaičius nesumažės. Dabar Romuvoje gyvena ir mokosi 80 moksleivių. Šiais mokslo metais įstojo 21 (7 iš JAV-bių). Praeitais metais gimnaziją baigė 2 abiturientai, šiemet abitūros egzaminus laiku taip pat 2. Ateinančiais metais, atrodo, bus 5 abiturientai. Su mažąja (6 klasių) abitūra pr. metais išėjo 12 mokinių. Daromi žygiai palengvinti abitūros egzaminus. Jau šiemet atsisakyta lotynų kalbos rašomojo darbo. Nešniai iš Lietuvos atvykę mokiniai ir

dar nespėję gerai išmokti vokiečių kalbos, galės laikyti lietuvių kalbos egzaminus kaip gimtosios kalbos, vokiečių - kaip pirmosios svetimos kalbos, rusų - kaip antrosios ir anglų - kaip trečiosios svetimos kalbos (ne rašomojo darbo).

Mokyklų priežiūros įstaiga (Oberschulam) yra paprašyta pasisakyti dėl privačios abiturės galimybių, bet jos atsakymas dar negautas.

Didžiausią šiuo metu rūpestį gimnazijai sudaro lėšų trūkumas. Praeiti metai baigti su daugeliu skolų, kurių žymi dalis (ca.50.000 DM) atsirado už naujus baldus mergaičių bendrabučiui.

Šiandien negalima nieko pasakyti apie tai, kada pradėsime ir ar iš viso pradėsime statyti berniukų bendrabutį. Šiai statybai vokiečiai ir šiais metais nelinkę duoti lėšų. Ir gimnazijai išlaikyti jie savo paramos nedidina, nors pragyvenimas brangsta. Praeitais metais dėl lėšų stokos nebuvo galima padidinti atlyginimų personalui. Dėl to kai kurie mokytojai dairosi darbo kitur. Šiais metais padėtis nepagerėjo. Bonnos įstaigos kalba daugiau apie paramos mažinimą, negu apie didinimą. Vienintelė viltis - naujas piniginis vėjus JAV-bėse.

D i s k u s i j o s e dėl pranešimų daugiausia kalbėta Vasario 16 gimnazijos reikalu. Atsiradusiems finansiniams sunkumams nugalėti buvo siūloma prašyti paramos JAV-bių lietuvių institucijas, kreiptis į vokiečių vyriausybę, primenant jai, kad ir lietuviai yra mokesčių mokėtojai, ir tą akciją derinti su latviais ir vengrais, kurių gimnazijos pergyvena panašius sunkumus, stengtis sudominti gimnazija mokslus baigusį ir pelningas profesijas išsigijusį lietuvių jaunimą, ir t.t.

Buvo nuomonių, kad lėšų klausimą išspręsti padėtų mokinių skaičiaus padidinimas. Dėl to priimtas nutarimas, kuriuo apylinkių vadovybės prašomos įpareigoti vieną savo narį rūpintis, kad apylinkės lietuviai leistų savo vaikus į Vasario 16 gimnaziją. Atkreiptas dėmesys ir į tai, kad perorganizuojant federal. vidaus reikalų ministerijos pabėgėlių skyrių, į jį atėjo nauji žmonės, kurie su gimnazija nėra susipažinę ir todėl jos pakankamai neremia.

Popietiniame posėdy sutartas telegramos turinys kancleriui W.Brandt ir vidaus reikalų ministeriui H.-D.Genscher gimnazijos reikalu. Apie tas telegramas nutarta laiškais painformuoti visų trijų didžiųjų V. Vokietijos partijų ir jų frakcijų pirmininkus ir mums palankius Bundestago narius. Būtinam reikalui esant, leista gimnazijos naudai apskunkinti Bendruomenės turtą iki 100.000 DM hipoteka.

Kalbant apie svetimtaučių informavimą, atkreiptas dėmesys į vokiečių leidyklos Süddeutsche Verlagsgesellschaft Ulme išleistą puikią dokumentinę brošiūrą apie Simą Kudirką "Amerikaner verweigern politisches Asyl", į JAV-bių LB leidinį "The Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania", į Pabaltiečių draugijos Vokietijoje leidžiamus "Mitteilungen aus baltischem Leben", suteikiančius gerą forumą ir lietuviškai informacijai, ir kit.

Kai kurie Tarybos nariai pasigedo centrinių Vasario 16 minėjimų ir siūlė vėl juos ruošti; būsimai VLB Valdybai siūlė padėti jaunimui įsteigti Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungą arba atgaivinti Jaunimo sekciją, ir t.t. Dar kiti pastebėjo skirtingą išlaidų suskirstymą pajamų-išlaidų apyskaitoje ir sąmatose ir reikalavo ateity suvienodinti, nes tai sunkiną susipažinimą su finansiniais dokumentais ir jų palyginimą.

Vokietijos LB Valdybos 1973 pajamų-išlaidų apyskaita 74.045,43 DM sumos patvirtinta vienbalsiai. 1974 sąmata 86.380,--DM ir 1975 sąmata 84.600,--DM priimtos žymia balsų dauguma. Šių metų sąmata didesnė už ateinančių metų sąmatą dėl šiemet vykdomų VLB Tarybos rinkimų ir dėl lietuvių kalbos vadovėlio vokiečių kalba leidimo. Išlaidų tiems reikalams 1975 sąmatoj nebėra.

Į Vokietijos LB V A L D Y B Ą išrinkti: Jurgis Barasas, Justinas Lukošius ir Andrius Šmitas. Kandidatai - Vytautas Svilas ir Petras Veršelis. Tuoj po suvažiavimo naujosios Valdybos nariai taip pasiskirstė pareigomis: pirmininkas J.Lukošius, vicepirmininkas J.Barasas ir išdininkas A.Šmitas.

K o n t r o l ė s k o m i s i j a sudaryta iš Jurgio Pauliukevičiaus, Frico Skerio bei Ričardo Tendzegolskio. Kandidatas - Albertas Mostvilas.

G a r b ė s t e i s m o pirmininku išrinktas kun.Br.Liubinas, o nariais - Vytautas Svilas ir Petras Veršelis. Kandidatas - A.Mostvilas.

Vokietijos LB T a r y b o s r i n k i m ų k o m i s i j a sudaryta vėl iš VLB Miesau apylinkės narių: Algimanto Daubario, Alekso Puskoriaus, dr.med.Stasio Sereikos, Juozo Venio ir Klemenso Zakio. Kandidatai: Albertas Mostvilas, Juozas Paškauskas ir Ričardas Tendzegolskis. Tarybos rinkimai ir šiemet bus vykdomi korespondenciniu būdu.

Baigiant suvažiavimą, priimta ši r e z o l i u c i j a :

Susirinkusi posėdžių į metinę sesiją Hüttenfelde 1974 kovo 1 ir 2, Lietuvių bendruomenės taryba Vokietijoje prisiminė, kad šiemet suka 30 metų, kai 1944 vasarą Sovietų Sąjungos armijos antru kartu pradėjo invaziją į Lietuvą, o žymi jos piliečių dalis, vengdama sovietinės nelaisvės ir protestuodama prieš Lietuvos okupaciją, pasitraukė iš tėvynės į Vakarus. Prisimindama šią liūdną sukaktį ir tebetrukančią Lietuvos nelaisvę, Vokietijos lietuvių bendruomenės taryba jaučia pareigą:

1. pakartoti Vokietijos lietuvių protestą prieš sovietinę okupaciją, kurios vykdytojai yra atėmę Lietuvos piliečiams sąžinės, tikėjimo, žodžio, spaudos ir nuosavybės laisvę;
2. pareikšti savo solidarumą su tautiečiais, gyvenančiais sovietinėje priespaudoje, ypač dėl žmogiškų teisių gynimo nukentėjusiais ir kenčiančiais kalėjimuose, Sibiro trmtyje, priverčiamojo darbo stovyklose ir nuo įvairių tardymų;
3. kviesti Vokietijoje ir kitur Vakarų pasauly gyvenančius lietuvius palaikyti ryšius su okupuotos Lietuvos tautiečiais ir įvairiai jiems padėti pagal galimybes, nepavojingas jų saugumui.

Šita pačia proga Vokietijos lietuvių bendruomenės taryba, reikšdama padėką Lietuvos diplomatinėms atstovybėms ir Vyriausiajam Lietuvos išlaisvinimo komitetui už darbą Lietuvos laisvei, kviečia visus tautiečius remti čia suminėtu institucijų veiklą moraliai ir materialiai.

21 val. Prezidiumo pirmininkas J.K.Valiūnas padėkojo visiems už atvykimą ir už aktyvų dalyvavimą svarstant visus klausimus, o naujai išrinktiems organams - geros sėkmės darbe.

Jeigu suvažiavimo metu įvairiais klausimais būta įvairių nuomonių, tai jį baigiant visų giedamas Lietuvos himnas nuskambėjo darniai ir vieningai.

----- xXx -----

V A S A R I O 1 6 M I N Ė J I M A I

S o l i n g e n

Š.m. vasario 9 Bonn-Köln apylinkė surengė nepriklausomybės šventę Solingene. Minėjimas, į kurį atsilankė apie 150 tautiečių, pradėtas lietuviškų dainų ir šokių pyne. Nordrhein-Vestfalijos lietuvių tautinių šokių grupė, vadovaujama St.Baltus'ienės iš Belgijos, ir "Baltijos" kvintetas padainavo lietuviškų dainų, pašoko tautinių šokių ir padek-

- 8 -

lamavo patriotinių eilėraščių. Gyd.V.Bylaitis savo paskaitoje smulkiai išnagrino tremties problemas. Užsibaigus oficialiai daliai, kapelai smagiai grojant, šokta iki po vidunakčio.

S c h w e t z i n g e n e

vietos LB apylinkė ir 8591 LS lietuvių kuopa mūsų valstybės atkūrimo 56-ąsias metines atšventė vasario 15. Minėjimas pradėtas pamaldomis. 14 val. šv.mišias igulos koplyčioje aukojo ir pamokslą pasakė kun. Br.Liubinas. Visi sugiedojo "Marija, Marija". Kita programos dalis vyko 8591 LS lietuvių kuopos salėje, papuoštoje lietuvių ir vokiečių vėliavomis. 15 val. svečius ir saviškius pasveikino kuopos vadas maj. J.K.Valiūnas ir paprašė Vasario 16 gimnazijos direktorių V.Natkevičių, M.A., padaryti pranešimą.

Paskaitininkas bendrais bruožais apibūdino sąlygas, kuriomis buvo paskelbtas Vasario 16 Aktas. Jo teigimu, lietuviai yra taikūs žmonės. Jie kovoja tik tuomet, kai kova nebeišvengiama. 1919-20 ir vėliau mes tik gynėmės, bet ne puolėme. Todėl senovės kronikininkai vadino lietuvius homines humanissimi. Kai kas net mano, kad ir 1941 sukilimas, ir 1944-52 partizaninis karas, Kalantos susideginimas ir kitos aukos buvusios nereikalingos. Prelegento nuomone, tai buvęs per ilgus metus susikaupusios nuoskaudos spontaniškas ir neišvengiamas sprogi-mas.

Pasipriešinimas okupacijai ir dabar tęsiamas tėvynėje ir svetur. Mes kovojame dėl Lietuvos laisvės, atlikdami kasdienes lietuvių pareigas: skaitydami savą spaudą, siųsdami vaikus į lietuvišką mokyklą, aukodami graši lietuviškiems reikalams.

Maj.J.K.Valiūnas padėkojo V.Natkevičiui už paskaitėlę, pasveikino į minėjimą atvykusį bataliono vadą pulk.Pope su savo karininkais ir pakvietė Vasario 16 gimnazijos moksleivius atlikti meninę programėlę. A.Krivickaitės ir R.Piedaitės vadovaujamos 4 mergaičių poros grakščiai pašoko Linelį, 6 mišrios poros - elegantiškąjį Gyvatara ir 4 mergaitės su V.Kebliu - komiškąjį Lenciūgėlį. Maj.J.K.Valiūnas vėl dėkojo, mergaitėms įteikė gėlių, visus dalyvius pakvietė vaišių, o 16,30 val. - į valgyklą vakarienės, kuri tą dieną buvo tikrai šventiška. Minėjimas baigtas tautos himnu.

Šeimininkas priminė, kad prieš porą dienų buv. kuopos oficialiam kapelionui ir dabartiniam katal. vyrų dvasinių reikalų rūpintojui kun. Br.Liubinui sukako 50 metų. Ta proga jį pasveikino, padėkojo už religinius patarnavimus ir palinkėjo dar ilgai nepavargti. Įteikė dovaną (lagaminą) tų vyrų, kurie kun.Liubino paslaugas vertina ir jų pageidauja. Jubiliatas nuoširdžiai dėkojo už dėmesį jo asmeniui, už 23 metų bendradarbiavimą ir už dovaną.

Po gausios ir skanios vakarienės valgykloje visi grįžo į salę, kur buvo tęsiamos vaišės su pokalbiais, o jaunimui suteikta proga pasi-šokti.

H a m b u r g e

nepriklausomybės šventės minėjimas vasario 16 pradėtas pamaldomis šv. Teresės bažnyčioje, laikytomis kun.V.Šarkos už pavergtą Lietuvą. Po šv.mišių visi susirinko į Haus Hamburg, kur minėjimą pradėjo A.Lingė. Po trumpo įvadinio žodžio apie Vasario 16 reikšmę, pakvietė mokyt.V. Bartusevičių, M.A., skaityti paskaitą. Prelegentas pradžioje kalbėjo vokiškai ir baigė lietuviškai, susilaukdamas klausytojų pritarimo, išreikšto plojimais. Po paskaitos perskaityti raštu gauti sveikini-mai. Žodžiu sveikino tautybių atstovai: estų vardu - E.W.Schneider, latvių - centro komiteto pirmininkas A.Cipulis, lenkų - dek.tėv.St. Skudrzy, ukrainiečių - dek.Leskowycz ir rytprūsių vardu - Scherkus, dėkodamas lietuviams už pagalbą pokario metais. Jo žodžiais, kada

grėsė badas ir pavojus rytrūsiečiams, jie vyko į Lietuvą ir ten rado prieglobstį.

Po trumpos pertraukos Tomas ir Regina Narkai deklamavo eilėraščius; solistė Br.Spies-Gailiūtė iš Belgijos, palydima pianistės Dalios Sakaitės, padainavo 14 dainų bei operų arijų, protarpiais pianistei solo skambinant J.S.Bach ir F.Chopin kūrinis.

Perstačius stalus ir užgrojus linksmai Padago muzikai, visi pradėjo miklinti nuo sėdėjimo sustingusias kojas. Tautiniais drabužiais pasipuošusi T.Lipšienė prie įėjimo rinko aukas minėjimo išlaidoms padengti. Jai talkavo Irena Radtke, kiekvienam aukotojui prisegdama tautinę vėliavėlę. Ištroškusius ir išalkusius uoliai vaišino Jaunutis bei Algis Klimaičiai ir Vanda bei Jurgis Michel. Salės papuošimu pasirūpino Vanda bei Kostas Mašidlauskai, Jonas Radtke ir kiti. Arvydas Lingė su šeima rūpinosi programa ir svečiais. Kun.V.Šarka išspausdino ir išsiuntinėjo kvietimus su programomis. Minėjimo organizavimui vadovavo apylinkės pirmininkas Jonas Valaitis. Dalyvių gausumas ir dosnumas įgalino rengėjus surinktomis pajamomis padengti minėjimo išlaidas.

M a i n z

56-ąsias Lietuvos nepriklausomybės atstatymo metines VLB Mainzo apylinkės nariai paminėjo vasario 17. 10,30 val. kun.V.Damijonaitis atlaikė pamaldas už žuvusius dėl Lietuvos laisvės ir pasakė šventės tema pamokslą šv.Kristupo koplyčioje.

Minėjimą Gold-Schipp svetainėje pradėjo apylinkės pirmininkas J.Kriščiūnas, pasveikindamas kūrėjus-savanorius bei kitus karius, šaulius, svečius ir padėkodamas kun.V.Damijonaičiui už pamaldas ir pamokslą. Atsistojant ir minutę susikaupiant, pagerbti žuvusieji už tėvynės laisvę.

Paskaitą skaitė Lietuvos kariuomenės kūrėjų-savanorių sąjungos Vokietijoje pirmininkas V.Sutkus. Prelegentas apžvelgė Lietuvos padėtį prieš I pasaulinį karą, atskirai apibūdindamas jos socialinius sluoksnius: bajorus-dvarininkus, kaimiečius, miestų gyventojus, ano laiko Bažnyčios veiklą, vokiečių okupaciją, Lietuvos Tarybos paskelbtą Vasario 16 Akta, jo reikšmę mūsų tautai ir Lietuvos kariuomenės vaidmenį tą Akta įgyvendinant.

P f o r z h e i m

Šiame mieste ir apylinkėje gyvena daug lietuvių. Kun.K.Senkaus iš Stuttgarto ir VLB Rastatto apylinkės vadovybės padedami, š.m. vasario 17 jie suruošė gražų Vasario 16 minėjimą. Paskaitininku buvo pakviestas šaunus kalbėtojas prof.dr.J.Eretas iš Baselio. Deja, profesorius susirgo gripu ir negalėjo atvykti.

13,15 val. šv.Jėzaus Širdies bažnyčios kriptoje šv.mišias aukojo ir pamokslą apie laisvę moraline prasme pasakė kun.K.Senkus. Per pamaldas skambėjo lietuviškos giesmės.

14,30 val. nuolatinėje Pforzheimo lietuvių pobūvių vietoje, Weiher Str.7, kun.Senkus pasveikino gausiai į šventę susirinkusius tautiečius. Jis supažindino su įdomiu prof.J.Ereto gyvenimu ir darbais Lietuvos labui. Rengėjų vardu žodį tarė A.Cesevičius, primindamas mūsų laisvės kovas. Vokietijos LB Valdybos vardu sveikino J.Lukošius. Jis ragino pforzheimiečius neapsileisti savo kaimynams Stuttgarto ir Rastatto lietuviams ir patiems suorganizuoti atskirą LB apylinkę.

Vokietijos LB Valdybos įgaliotinė prie Baden-Württembergo vyriausybės ir Stuttgarto apylinkės pirmininkė Z.Glemžienė pastebėjo, kad jai visada malonu dalyvauti Pforzheimo lietuvių pobūviuose, bet būtų dar maloniau, jei jie būtų ruošiami organizuoto vieneto. Perdavė

- 10 -

L.M.K.Vokietijos regioninės valdybos pirmininkės Eug.Lucienės sveikinimus.

Pforzheimas turi ir gražaus prieauglio. Kun.Senkaus vadovaujamos pasirodė jaunosios meninės jėgos: akordeonistai Helmutas ir Rūta Ptašinskai, deklamatoriai Greta Lokaitytė, Emilija Štefenhagenaitė ir pats vadovas. Rūtos Ptašinskaitės dūdele palydimas, kun.Senkus padainavo "Oi liūdnas, liūdnas žalias berželis" ir su trimis savo dainininkėmis, akordeonui palydint - "Tekėjo saulelė pro debesėlių". Neatsilikio ir vyresnieji. L.Lokaitienė padeklamavo "Laisvės aidus", o rastattiškių kvintetas (Andrejauskas, du Gustainiai, Sadlauskas ir Sergejus) atliko "Kokiais keliais bekeliaučiau" ir "Vyrai, prie jūros". Tarpais lietuviškas melodijas grojo Barstaitis su savo muzikantais.

VLB Rastatto apylinkės pirmininkas V.Gustainis padėkojo visiems, tarusiems žodį, deklamavusiems, grojusiems ir dainavusiems šios šventės programoje, ir darbščiosioms šeimininkėms už paruošimą kavutės ir užkandžių. Pirmoji programos dalis baigta tautos himnu.

Kai beužkandžiaujant ir besišnekučiuojant ėmė temti, Vasario 16 gimnazijos kapelionas kun.J.Dėdinas parodė dokumentinį filmą "Lietuva - Europos nugalėtoja". Ižanginiame žody kapelionas aiškino apie lietuviškus simbolius, kurių vienas yra rūpintojėlis. Putino eilėraštyje apie jį padeklamavo moksleivė Jūratė Barasaitė, o Justina Dirgėlaitė perteikė Brazdžionio "Ąžuolą". Rodant filmą, sąmojingus paaiškinimus įterpė kun.Dėdinas.

Prieš filmą ir po jo vyko linksmi šokiai ir dainos. Keletas tautiečių dar tą patį vakarą pasirašė stojimo į Vokietijos LB pareiškimus, sudarydami Pforzheimo apylinkės branduolį.

L e b e n s t e d t e

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 56-osios metinės atšventos vasario 17. Šventė susilaukė atgarsio ir vokiečių spaudoje. "Salzgitter-Zeitung" vasario 19 laidoje rašė: "Lietuvių tautos diena. Daug lietuvių iš Žemut.Saksonijos susirinko Lebenstede paminėti savo tautos šventės. Minėjimas pradėtas iškilmingomis pamaldomis šv.Mykolo katal. bažnyčioje, giedant lietuviškas giesmes. Vokietijos vyskupų konferencijos įgaliotinis lietuvių sielovadaš Šiaurės Vokietijoje kun.V.Šarka iš Hamburgo pavyzdžiu nurodė Lietuvos globėją šv.Jurgį. Šitas krikščioniškas karžygys turėtų būti pavyzdžiu visiems lietuviams kovoje už laisvę ir teisingumą.

Po pamaldų, - tęsia savo reportažą vokiečių laikraštis, - Emil Langen realinės mokyklos salėje įvyko iškilminga akademija su koncertu. Išsamiau sveikinimo žodžiu Bundestago narys Helmut Sauer, CDU, solidarizavo su lietuviais. Jis pasmerkė okupacijas, trėmimus bei išgijimus (iš savo tėviškių) ir Sovietų Sąjungos vykdomą žmonių priespaudą. Solistė Br.Gailiūtė-Spiš iš Belgijos, palydima pianistės Dalios Šakaitės iš Ohio, pateikė senosios tėviškos muzikos. Tautos šventė baigta lietuvišku linksmavakariu didžiojoje salėje".

Reikia pridėti, kad minėjimą ruošdamos darniai bendradarbiavo Kairių, Flinderių, Gucaičių, Olišauskų, Stasiūnų, Gaurių ir kitos šeimos.

H a n n o v e r y

Vasario 16 minėjimas pradėtas kun.V.Šarkos aukotomis šv.mišiomis šv.Kristupo bažnyčioje. Per pamaldas skambėjo lietuviškos giesmės. Po pamaldų visi susirinko į parapijos salę arbatėlės. Čia VLB Hannoverio apylinkės pirmininkas G.Pudymaitis ir kun.V.Šarka kalbėjo apie Vasario 16 reikšmę lietuviams. Sveikino jugoslavų atstovas J.Jurič.

J. Jakobas akordeonu pagrojo lietuviškų melodijų, o susirinkusieji padainavo.

B i e l e f e l d e

Vasario 23 V. ir 5. Veršulių iniciatyva mūsų tautos šventės proga surengtas šaunus pobūvis, į kurį gausiai atsilankė tame mieste ir apylinkėse gyveną tautiečiai. Pasveikinimo žodį tarė J. Janušaitis. Sugiedotas Lietuvos himnas. Prie vaišių stalo ir šokant linksmi praleistas vakaras. Skirstydami dalyviai pageidavo, kad būtų dažniau sueinama.

----- xXx -----

R o m u v a

Vokietijos LB Valdyba savo įgaliotiniais prie Nordrhein-Vestfalijos krašto vyriausybės pristatė VLB Bonn-Kölno apylinkės pirmininką M. Kiužauską (atstovybės pirmininku), Nordrhein-Vestfalijos lietuvių katalikų kleboną tėv. dr. Konstantiną Gulbiną ir VLB Bochoolto apylinkės pirmininką Jer. Gulbiną.

D ü s s e l d o r f

Š. m. kovo 9 Nordrhein-Vestfalijos sostinėje įvyko vad. benamių užsieniečių atstovų susirinkimas. Lietuviams atstovavo tėv. dr. Konst. Gulbinas. Susirinkimo eiga išryškino, kad mūsų rėmėjai ėmė reikalauti kruopščiau atsiskaityti iš gaunamos paramos ir iš anksto pateikti veiklos planus, kuriems vykdyti prašoma lėšų.

Nordrhein-Vestfalijos darbo, sveikatos ir socialinių reikalų ministerijos pareigūnas siūlė ir šiemet pasinaudoti pigiais ir patogiais atostogų butais, įrengtais benamiams užsieniečiams Waldbröly.

Bendras benamių užsieniečių renginys, kuriame pasirodys įvairių tautybių meninės pajėgos, ruošiamas š. m. spalio 31 Mönchengladbach-Rheindahlen britų kariuomenės štabe. Jame dainuoti pakviestas ir "Baltijos" kvintetas.

Į benamių užsieniečių atstovų komitetą perrinkti tie patys asmenys: pirmininku ukrainietis Sedlar, o sekretorium estas E. Reisenberg. Susirinkimo pirmininkas pakvietė visus atstovus papietauti.

K a i s e r s l a u t e r n

K u n . B r o n i u s L i u b i n a s , Vokietijos LB Valdybos pirmininkas, š. m. vasario 9 atšventė 50-ąją gimtadienį. Jo pasveikinti ir palinkėti sėkmės tolimesniame gyvenimo kelyje susirinko apie 40 tautiečių. Atvyko daugiausia vietos ir kaimyninių apylinkių lietuviai, bet netrūko ir toliau gyvenančių.

Vaišės buvo paruoštos pranciškonų vienuolyne. Puotai įpusėjus, pirmasis sveikinimo žodį tarė Vokietijos LB Valdybos vicepirmininkas J. Barasas. Jis peržvelgė jubilieato gyvenimą nuo lopšio iki šios dienos, apibūdindamas jo bendruomeninę ir sielovadinę veiklą. Kalbėtojas išryškino kai kuriuos jo bruožus ir įteikė VLB Valdybos narių dovaną - J. Griniaus "Veidai ir problemos lietuvių literatūroje".

Gražiu sąmojum išpuoštus nuoširdžius sveikinimo žodžius kalbėjo tėv. Alf. Bernatonis, Vasario 16 gimnazijos direktorius V. Natkevičius, M. A., 8593 ir 8591 LS lietuvių kuopų Kaiserslauterne ir Schwetzingene vadai majorai J. Venckus ir J. K. Valiūnas, VLB Miesau apylinkės pirmininkas J. Nevulis, VLB Kaiserslauterno apylinkės pirmininko žmona Poškaitienė ir dr. med. St. Sereika. Visi kalbėtojai prisiminė pirmąsias savo pažintis su sukaktuvininku ir bendrą darbą, suminėjo gerąsias jo būdo savybes, linkėjo sveikatos ir sėkmės ir įteikė asmenines bei kolektyvines dovanas.

- 12 -

Šeiminkas dėkojo visiems kalbėtojams ir kitiems svečiams, suteikusiems progą praleisti brangią dieną su artimais bičiuliais. Ypatinga padėka priklausanti Jurkšų šeimai, paruošusiai šias vaišes.

Kun.Br.Liubinas savo kalboje prisiminė savo šeimą, mokslo metus ir tas kryžkeles, kuriose susitiko su šios šventės dalyviais. Ilgiausių metų tosta lydėjo lietuviškos dainos, kartu su lauke siautusia pirmąją pavasario perkūnija drebindamos ramaus vienuolyno sienas.

----- xXx -----

V A S A R I O 1 6 G I M N A Z I J O J

Vasario 16 kasmet švenčiama. Ir šiemet tą dieną mokykla nedirbo. 56-osioms nepriklausomybės atgavimo metinėms paminėti katalikų kapelionas kun.J.Dėdinas, evangelikų tikybos dėstytojas mokyt.Fr.Skėrys ir muzikos mokyt.V.Banaitis surengė ekumenines pamaldas pilies salėje.

Minėjimą pradėjo kun.Dėdinas, paaiškindamas, kad susirinkome prie mūsų tautos simbolio rūpintojėlio, trispalvės, ateitininkų ir skautų vėliavų bei duonos. Šv.Raštas neįsako mylėti tėvynės, tačiau jame apstu vietų, kur iš Kristaus ir apaštalų žodžių trykšta stipri savo krašto meilė. Ir didieji tikėjimo išpažinėjai lietuviai buvo ir yra karšti patriotai. Čia moksleiviai(-ės) Jūratė Barasaitė, Justina Dirgėlaitė ir Marius Benkuskas paskaitė iš Sibiro lietuvių maldaknygės. Mišrus jaunesniųjų mokinių choras, muz.V.Banaičio vadovaujamas, pagiedojo "Dieve, Tėve, gailestingas".

Visiems sustojus, mokyt.Fr.Skėrys paskaitė iš šv.Mato Evangelijos apie Dievo ir artimo meilę ir paaiškino ją iš gyvenimo paimtais pavyzdžiais ir pasaulinių rašytojų mintimis. "Tik pinigus reikia tauptyti, bet ne meilę", kalbėjo pamokslininkas. Baigdamas sukalbėjo maldą, kuria dėkojo Dievui už prieš 56 metus suteiktą Lietuvai laisvę ir prašė ją vėl gražinti, o mūsų jaunimą uždegti laisvės meile ir ryžtu dėl jos dirbti ir aukotis. J.Dirgėlaitė perteikė B.Brazdžionio eilėraštį "Garbė Tau, Viešpatie". Choras, palydimas vargonų, sugiedojo Šventas, šventas.

Kun.J.Dėdinas aiškino, kad vienas grūdas yra niekas, bet kai jų daug sumalama ir iškepama duona, jie tampa žmogaus gyvybės palaikytojais. Vieno lietuvių reikšmė taip pat nedidelė. Užtat turime burtis krūvon, kad galėtume vaidinti didesnę vaidmenį. Toliau pamokslininkas aiškino apie duoną, kaip fizinės ir dvasinės stiprybės tiekėją. Visiems įteikė po gabaliuką kvapnios, kmynais paskanintos duonos, ir pakvietė atsisostojus garsiai sukalbėti Tėve mūsų. Vargonams tyliai grojant liaudies dainų melodijas, visi pagarbiai valgė rugienę duoną, tuo išreiškdami visų lietuvių solidarumą, o taip pat dėkingumą šios mokyklos rėmėjams ir geradariams. J.Barasaitė paskaitė Putino "Rūpintojėlių", o choras padainavo seną Prūsijos lietuvių giesmę "Kovok narsiai".

Po pertraukos kalbėjo J.Lukošius. Nepriklausomos Lietuvos atkūrimo laiku buvęs moksleivis, prelegentas apibūdino anų laikų sąlygas ir nuotaikas, kuriomis teko siekti mokslo. Visą kraštą nuo jauniausio iki seniausio žmogaus tada buvo užvaldęs didžiausias troškimas apginti nepriklausomybę, paskelbtą Vasario 16 Aktu. Nereikėjo moksleiviams aiškinti apie tėvynės meilę. Ją skelbė aplinkui aidėją šūviai, sužeistųjų aimanos, gaudžios laidotuvių giesmės, besikeičiančios su džiugiais pergalės šūkiomis. Buvo mokyklų, kurių visi paauglesni mokiniai buvo šauliai ir į pamokas ateidavo ginkluoti, kad, ištikus pavojui, galėtų tuoj pat griebti šautuvus ir kautis. Tokios nuotaikos išugdė vyrus, kurie 1941 suruošė sukilimą, 1942-44 pasipriešino vokiečių mobilizacijai, 1944-52 miškuose kovėsi su sovietiniais okupantais. Tos nuotaikos ir šiandien krašte nėra svetimos. Tai parodė Lukšos, Kalandos ir kitų aukos, Simo Kudirkos, Brazinskių, Simokaičių ir kitų

žygiai.

Minėjimą baigiant, Angelė Vilčinskaitė įsijautusiai padeklamavo Pūtino "Pavasario parada". Vyresniųjų moksleivių tautinių šokių šokėjų grupė, vadovaujama Aur. Krivickaitės ir R. Piedaitės, pašoko Linei, Gyvatara ir Lenciūgėli.

Vakare mokiniai dar kartą susirinko į salę. M. Benkuskas ir A. Vilčinskaitė suvaidino J. Dėdino komišką vaidinimą apie žmones iš visatos. Kun. J. Dėdinas parodė filmą iš vokiečių moksleivių žygių 1944-45 "Die Brücke".

N a u j o b e n d r a b u č i o s t a t y b a i a u k o j o :

Lietuvių Fondas JAV-bėse 1.000,-- dolerių =	2.640,69 DM
Tėv. A. Bernatonis iš Dieburgo	600,-- "
VLB Salzgitter-Lebenstedto apylinkė per E. Šneideraitį	412,70 "
" Dūseldorfo apylinkės nariai (K. Balnys ir M. Valaitis po 50, K. Gumuliauskas ir U. Gumuliauskienė po 25, R. Gumuliauskas 20 ir K. Abraškevičius bei A. Gumuliauskas po 10 DM) iš viso	190,-- "
J. Liškus iš Arnsbergo	40,-- "
P. Senis iš Berlyno	50,-- "
Pranas Adomavičius iš Dūseldorfo	25,-- "
Adomas Midveris iš Geesthachto	20,-- "

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja

VASARIO 16 GIMNAZIJOS KURATORIJA

Bendrabučio statybos sąskaita: Konto Nr. 01/76719
Deutsche Bank 6940 Weinheim (Sonderkonto Internatsbau)

Paaukotos sumos nurašomos nuo mokesčių.

H a m í l t o ņ o (Kanadoje) Lietuvių kredito kooperatyvas TALKA gimnazijai paskyrė ir jau atsiuntė 2.500,-- dolerių auką. Nuoširdžiausias dėkui kooperatyvo valdybai, jo vedėjui Ernestui Lengnikui ir visuotiniam narių susirinkimui, šią auką paskyrusiems.

S v e č i a i

Kovo 24 lankėsi L. Kutkus iš Detroito ir ta proga gimnazijai paaukojo 100,-- DM. Dėkui.

Ištisą savaitę gimnazijoje svečiavosi jos absolventas Petras Nevulis. Bibliotekoje jis rinko medžiagą moksliniam darbui.

T a r n a u t o j ų p a s i k e i t i m a i

Nuo balandžio 1 gimnazijos sekretoriaus darbą perima jos absolventas stud. Petras Veršelis. Ona Bartusevičienė, jos vyrui išėjus dirbti į vokiečių gimnaziją, iš sekretorės pareigų pasitraukia ir kartu su šeima išsikelia iš Hüttenfeldo.

V e l y k ų a t o s t o g o s

mokiniams ir mokytojams prasideda balandžio 6 (mokiniai į namus išvažinėja balandžio 5 popietį) ir tęsis iki balandžio 22. Tą dieną moksleiviai suvažiuoja į bendrabutį. Mokslas prasideda balandžio 23.

----- xXx -----

J a u n i m o i r m e n i n i n k ų s a s k r y d i s

Pabaltiečių krikščionių studentų sąjunga (kun. J. Urdzė ir stud. A. Šmitas bei kiti) ir meno darbuotojai-iniciatoriai (kun. K. Senkus, M. Pan-

- 14 -

se. P.Ivinskienė, R.Lampsatytė ir kit.) š.m. balandžio 26 - gegužės 1 Annabergo pilyje (53 Bonn-Bad Godesberg, Annaberger Str.400) kviečia mūsų jaunimo-studentų ir meno darbuotojų suvažiavimą tema - Religija ir menas.

P r o g r a m a :

- Balandžio 26, penktadienį, 19 val. vakarienė ir susipažinimas. Menininkų darbų bei tautodailės parodos atidarymas.
- Balandžio 27, šeštadienį, 9 val. pusryčiai. 10 val. įvadinis žodis - kun.J.Urdzė (Bonn-Bad Godesberg). 10,15 val. kun.Br. Liubino (Kaiserslautern) paskaita - Menas Biblijos šviesoje. 11,30 val.R.Lampsatytės (Berlin) trumpas referatas - Muzikos ir religijos sąryšis. 12 val.diskusinis pokalbis girdėtų temų rėmuose. 13 val. pietūs. 16 val. kavutė. 17 val. koncertas: R.Lampsatytė (Berlin), M.Pansė-Simaniukštytė (Bonn), B.Spies-Gailiūtė (Belgija), kun.K.Senkus (Stuttgart) ir kt. 19 val.vakarienė. 20 val. pokalbis ir dainos prie kamino.
- Balandžio 28, sekmadienį, 9 val. pusryčiai. 10 val. ekumeninės pamaldos. Šv. mišias koncelebruoja tėv.dr.K.Gulbinas ir kun. Br.Liubinas, pamokslą šako kun.J.Urdzė. Aktyviai įsijungia meno darbuotojai. 11,30 val. dr.J.Griniaus paskaita - Religinis motyvas lietuvių literatūroje. Po paskaitos diskusinis pokalbis. 13 val. pietūs. 16 val. kavutė. 16,30 val. Jaunimo pasirodymas: vyrų kvintetas "Baltija", St.Baltus vadovaujama Nordrhein-Vestfalijos liet. tautinių šokių grupė ir kit. 19 val. vakarienė. 20 val. draugiškas pobūvis ir pokalbis.
- Balandžio 29, pirmadienį, 9 val.pusryčiai. 10 val.Biblijos žodis ir bendras apmąstymas. 12,30 val.pietūs. 13 val.ekskursija Reinu. 19,30 val. vakarienė. 20,30 val.pokalbis sumanymams bei siūlymams pateikti.
- Balandžio 30, antradienio ir tolesnė programa bus paruošiama Annaberge. Suvažiavimo užbaiga gegužės 1 d. 12 val.

Registruotis reikia tuojau, vėliausiai iki balandžio 18, adresu: Pastor J.Urdze, 53 Bonn-Bad Godesberg, Annaberger Str.400

I N F O R M A C I J O M S l e i s t i a u k o j o :

Dr.med.Stasys Sereika iš Queidersbacho	100,-- DM
VLB Mainzo apylinkė: J.Černius 26, Alf.Miškelevičius 20, J.Kriščiūnas 15, J.Lasys ir Vl.Maleckas po 12 DM, viso	85,-- "
W.Fugelewitsch iš Schleseno	30,-- "
P.Senis iš Berlyno ir J.Majauskas iš Rimparo po	25,-- "
J.Janušaitis iš Bielefeldo, P.Bajoriūnas iš Heidesheimo, B.Budreika iš Darmstadto ir M.Valaitis bei K.Balnys iš Düsseldorfo po	20,-- "
VLB Miesau apylinkės nariai - A.Banaitis, A.Daubaris, J.Nevulis ir J.Vėnys, L.Vilčinskas iš Hageno ir Stasys Kundrotas iš Vechtos po	10,-- "
Elma Preuss iš Lebenstedto	5,-- "
Ačiū.	

VOKIETIJOS LB TARYBOS RINKIMŲ KOMISIJA

š.m. kovo 24 taip pasiskirstė pareigomis: pirmininkas - dr.med.Stasys Sereika, vicepirmininkas - Klemensas Zakis, sekretorius - Juozas Venys, nariai - Algimantas Daubaris ir Aleksas Puskorius.

Rinkimų komisijos adresas: Juozas Venys, 6796 Schöenberg-Kübelberg 1 Postfach 242